

missa luba (working title)
de Sammy Baloji

TEXTE INTEGRAL

PROLOGUE/ EPILOGUE

Un Roi ne rigole pas dans la rue
Un Roi ne casse pas la croûte en public
Un Roi ne danse pas devant ses sujets
Un Roi ne se déshabille en plein soleil
Un Roi ne montre pas ses sautes d'humeur
Les gestes du quotidien le désacralisent
Un Roi n'est pas pétri de la même viande
que nous autres les humains
La Royauté n'est pas un excrément
Je reprends ma prosodie: la Royauté,
ce n'est pas de la merde

Il en est de même pour le Roi Nzinga Mvemba, baptisé Afonso I, en kikongo Ndo Mfunso. Ndo Mfunso se promène dans son palais. Il déborde d'enthousiasme. Son cœur bat la chamade. Ndo Mfunso voudrait courir, sautiller, gambader, crier de joie mais l'homme s'attelle tant bien que mal à contenir son émoi. Depuis sa tendre enfance, c'est la première fois qu'il est pris d'une telle euphorie. Ndo Mfunso vient d'infliger une raclée à son frère Panzu grâce à ses alliés portugais. Il est à présent le seul maître à bord du Kongo dia Ntotila, composé de six provinces: Mpemba, Soyo, Mbamba, Nsundi, Mpangu et Mbata.

Ndo Fusu est d'une grivoiserie inhabituelle. Il se permet de voir tout en grand. Ce pays hérité de mon père, de mon grand-père, de mon arrière-grand-père et de mes nobles ancêtres possède la carrure du léopard, susurre-t-il, l'air songeur, mais moi, Afonso Premier, je vais étendre ses frontières jusqu'aux confins du monde: je vais le rendre aussi vaste que le Fleuve Nzadi, plus limpide que le ciel pendant la saison sèche.

Moi, Afonso, je ne mène pas une existence de serpent. Je ne mange pas avec les abeilles. Je ne m'accapare pas de la sottise et de cet égoïsme morbide dont nous assistons au spectacle. Je suis un visionnaire. Un géant, parmi les titans dans ce bas-monde.

NDO FUSU FERME LES PAUPIERES.

Dans sa tête défilent mille images.

Ndo Mfunso aperçoit des maçons portugais,

Ndo Mfunso aperçoit des arbalétriers portugais,
des religieux, des armuriers, des briquetiers, des forgerons,
des maîtres d'école, maréchaux-ferrants,
des artisans aux biceps énormes débarquer dans son fief.

Dans sa vision redondante, Ndo Mfunso aperçoit toute cette foule à l'ouvrage.
Ils érigent des églises,
ils construisent des habitations pour les aristocrates et les parents de sa famille,
aménagent des édifices pour lui et sa progéniture;
échafaudent des établissements scolaires pour filles et garçons.

Les Lusitaniens sont au four, au moulin et à la brasserie.

Ils plantent des arbres exotiques,
en commençant par des figuiers et des citronniers.

Les Lusitaniens disparaissent et reviennent chargés de semences de tout acabit.

Des potirons, des melons, haricots, choux, salades...

Ndo Mfunso marche d'un pas souple, les yeux braqués dans les nuages.

Ndo Mfunso aperçoit (pour la énième fois) dans le firmament des éclaircies
et sur terre des paroisses remplies (jusqu'au goulot) de fidèles qui se font baptiser (à tour de bras) et
qui arborent tous des prénoms chrétiens ou à consonance portugaise dans une intimité sacrée et
paradoxalement superfétatoire:

Sandoval,

Telma,

Sabrina,

Conceição,

Faustina,

Bartolomeu,

Eliseu,

Florinda,

Simão,

Lourenço,

Nicolau,

Sebastiana.

Le Roi Afonso ne désespère pas dans ses hallucinations, visions prophétiques ou rêves de grandeur.

Ndo Mfunso entend des cloches qui grincent
et, en crescendo des orgues qui grondent
jusqu'à l'embouchure du fleuve Nzadi.
Hymne à la Vierge Marie.
Hymne au Roi Salomon.
Hymne au Roi Manuel, du Portugal.
Hymne à la Reine Eleonora, du Portugal.
Hymne retraçant la sortie de l'Égypte.
Les trompettes de Jéricho!

Ndo Mfunso, toujours les yeux murés, aperçoit son peuple
(les hommes, les femmes et les mioches, le regard rouge à force d'invoquer la Vierge Marie)
entonner à plein poumons une multitude de chants grégoriens.
Cris de joie.
Incantations
Vociférations
Jurons
Ciel peuplé d'oiseaux blancs

Ndo Mfunso aperçoit des chevaux de toutes les races dévaler dans un paysage bucolique.
Dans sa vision kilométrique, Ndo Mfunso aperçoit des chiens blancs.
Ndo Mfunso aperçoit une cohorte de charrettes dotée de jantes en fer.

Le Roi aperçoit des Lusitaniens (expressivement envoyés) par son homologue du Portugal
qui pénètrent dans son sanctuaire, les bras lourdement chargés de présents: des chapeaux,
des tissus, des vêtements, des biscuits, des boulots pour l'artillerie, des calices, des croix d'argent et
des encensoirs pour l'Église.

NDO MFUSU OUVRE LES YEUX.

Une brise vespérale souffle sur le pays.

Les jours suivants sont cruciaux.

Afonso I lance une grande opération de séduction.

Il faudrait profiter des Lusitaniens et de leur Souverain.

Le Roi du Portugal rumine les mêmes élucubrations.

Sublime jeu d'échecs qui ne dit pas son nom, où chacun veut bouffer les pions à l'autre.

En 1508, Dom Henrique, le fils aîné de Ndo Mfusu ainsi que quelques enfants (triés sur le volet) de la Royauté se rendent au Portugal pour apprendre la science des Blancs.

En 1508, toujours, le Père João de Santa Maria est dépêché au Congo avec douze chanoines de Saint Jean l'Évangéliste.

Une année plus tard, le Roi du Portugal envoie à son homologue congolais une flotte de six navires équipés pour suppléer Alfonso I dans la pacification de ses terres.

Le Roi du Portugal offre à son frère un modèle d'armoiries, des drapeaux et des bâtons de commandement.

Le Roi du Portugal envoie à son homologue des salutations.

Le Roi du Royaume Kongo ne manque pas non plus à réitérer des salutations.

Il envoie à son frère et ami portugais: des esclaves, du cuivre, de l'ivoire et autres produits rares de son pays. Pour conquérir son âme et exprimer la profondeur de sa foi, Ndo Mfusu fait brûler (à tour des bras) les objets sacrés et non sacrés!

Le Roi du Portugal est ému jusqu'aux larmes. Il envoie à son homologue africain des cadeaux : des chemises de Hollande, des tasses, des chaussures de velours, des chandeliers en cuivre, des bréviaires, des missels, des plateaux pour l'offrande.

Ndo Mfusu n'est pas en reste.

Ndo Mfusu envoie des cadeaux.

Le Roi du Portugal envoie des cadeaux

Ndo Mfusu envoie des cadeaux.

Le Roi du Portugal envoie des cadeaux.

Ndo Mfusu envoie des cadeaux.

Le Roi du Portugal envoie des cadeaux.

Ndo Mfusu envoie des esclaves

Le Roi du Portugal envoie des chemises

Ndo Mfusu envoie des perroquets

et d'autres animaux exotiques.

Le Roi du Portugal envoie des manteaux de fourrure.

Ndo Mfunso envoie des minerais et des esclaves
Le Roi du Portugal envoie de l'aide humanitaire
Ndo Mfunso envoie des esclaves et des minerais
Ndo Mfunso envoie des esclaves.

Le Roi du Portugal envoie des pantalons.

Ndo Mfunso envoie des perroquets

Le Roi du Portugal envoie des sous-vêtements

et des chapeaux

et des bréviaires

et des missels

et des chemises

et des assiettes

et des lampes

et des lunettes et des fourchettes.

L'entente entre les deux Souverains ne tarde pas à voler en éclats.

Le Roi du Portugal ne se rassasie pas. Il est d'une gourmandise malade. Il réclame, et encore, et toujours des cadeaux : des esclaves, des civettes, des minerais et encore des esclaves.

Ndo Mfunso voudrait lui aussi dribbler les Lusitaniens. Ndo Mfunso multiplie les prières, les jérémiades, les salamalecs. Ndo Mfunso réclame des maçons; il proteste et exige des menuisiers hic et nunc, quémande des prêtres, et encore des charpentiers. Ndo Mfunso s'offusque, s'étonne qu'il n'y ait pas assez de vin et de farine pour l'eucharistie. Il réclame des prêtres et encore des prêtres.

La mayonnaise ne prend pas.

Les Portugais présents en Afrique excellent dans le commerce des esclaves. Ils achètent et bazardent à tour de bras des esclaves. Ndo Mfunso les prie de "n'acheter que de vrais esclaves et aucune femme pour ne pas donner le mauvais exemple" mais eux s'en foutent éperdument. Au contraire, ils accélèrent la machine. Le gouverneur de São Tomé, Fernão de Melo le boycotte, le traite même de fils de chien.

Le commerce des esclaves se généralise! Tout le monde est susceptible de finir dans la cale d'un navire. Même les gros légumes et les plus proches parents du Roi sont épiés, traqués et écoulés pour les Amériques ou à São Tomé. Les cadeaux que le Roi du Portugal envoie à son frère congolais sont maintenant pillés, détournés, à la barbe du Roi Kongo. Alors Ndo Mfunso s'adresse à son homologue en guise de protestation, "il nous donna vingt morceaux de tissu grossier, qui ne suffisaient même pas pour habiller des petits rats". Comme si cet engrenage de malheurs et de coups bas ne suffisait pas, le Roi du Portugal commence à marchander avec le Roi d'Angola. Un

déshonneur et une trahison pour le Roi congolais. Ndo Mfunso accuse le coup! Il entre dans une grosse colère noire. Ndo Mfunso ne boit plus d'eau. Ndo Mfunso ne ferme plus les yeux. Ndo Mfunso ne mange plus. Ndo Mfunso essaie de réguler la situation, les Portugais l'envoient balader. Ndo Mfunso se plaint (pour la millième fois) auprès de son homologue portugais mais lui non plus n'a que faire de ses clowneries— d'enfant gâté et rageur pour un oui ou pour un non. Le Roi du Portugal (toute honte bue) lui fait d'ailleurs comprendre qu'il ne peut plus faire marche arrière, le commerce des esclaves doit se poursuivre de la plus belle manière! Il lui impose, par ailleurs, des ordres et des sévices morales: laissez-moi entreprendre du business dans votre royaume, préparez-vous à la retraite, passez le pouvoir à vos enfants.

Ndo Mfunso écrit à son homologue:

«Maintenant nous demandons à Votre Altesse, par amour de Notre Seigneur Jésus-Christ, de ne pas laisser les fruits du christianisme déjà obtenus dans notre royaume. Nous ne pouvons pas faire plus, en effet, car nous n'avons qu'une seule bouche pour prêcher et enseigner. Quant à nous, nous sommes déjà mariés religieusement ainsi que les nobles qui sont près de nous. Quant à ceux qui sont loin, ils ne veulent pas se marier religieusement à cause du mauvais exemple qu'ils voient chaque jour et ils ne veulent pas m'obéir. C'est pourquoi, nous demandons à Votre Altesse, pour l'amour de Dieu, qu'elle nous aide à les marier. Si Votre Altesse ne veut pas nous aider spirituellement, nous la supplions, en baisant ses mains royales, de nous envoyer cinq ou six navires pour nous, nos enfants et nos parents, afin que nous ne voyons pas une si grande perte.»

Ndo Mfunso écrit:

« Seigneur, je vous demande d'envoyer des maçons et des charpentiers pour faire une école où l'on instruirait nos proches et nos sujets. Seigneur, les envieux et les jaloux ne font que donner de mauvais exemples.»

Ndo Mfunso écrit:

«J'ai grand besoin d'avoir un navire et vous me feriez une très grande faveur en me le laissant acheter. Je ne sais pas pourquoi Votre Altesse ne veut pas y consentir. Il me semble en effet que, grâce à ce navire, je serai mieux pourvu de tout ce que j'achète pour le service de Dieu et je n'ai pas d'autres désirs.»

Ndo Mfunso écrit:

«Nous lui avons donc fait beaucoup de cadeaux. Nous avons envoyé immédiatement à Fernao de Melo mille manilles et des esclaves, et, pour Jusarte, vingt esclaves et trois cents manilles parce qu'il se disait neveu de Votre Altesse. Nous lui avons aussi donné beaucoup de nos étoffes, de peaux de léopards, vingt pots de miel et quatre civettes pour Fernão de Melo. De plus, il avait dit que si nous vous envoyions des manilles et des esclaves, Votre Altesse en serait très

reconnaissante.»

Ndo Mfunso écrit:

«J'ai reçu une lettre de Votre Altesse, me disant que mes parents que j'ai envoyés au Portugal pour leurs études, n'en retirent aucun profit. J'en suis fort triste, car je ne les ai envoyés pour aucun autre motif que d'apprendre le service de Notre Seigneur Jésus-Christ. Ils pourront alors faire progresser notre sainte foi catholique, éclairer les aveugles de mon royaume et, après ma mort, soutenir la foi de Notre Seigneur Jésus-Christ.»

Ndo Mfunso écrit:

«Le dénuement où je me trouve, quant à certains objets pour nos églises, m'oblige à importuner Votre Altesse, ce que, certes, je ne ferais pas si j'avais un navire. Je l'aurais moi-même affrété et je n'importunerais pas Votre Altesse en lui demandant tant de choses. Pourtant, je ne puis faire autrement puisque je n'ai pas de navire. Voici la liste des objets nécessaires à l'église, que me demande le père RUY D'AGUIAR, vicaire que Votre Altesse a fait venir ici. En baisant les mains de Votre Altesse, je vous prie de m'envoyer: une croix d'argent, une custode pour le Saint-Sacrement, une courtine pour l'autel. »

Ndo Mfunso écrit:

« Votre Altesse nous ferait une très grande faveur si, pour le service de Dieu, nos neveux revenaient tous deux de Rome sacrés évêques. Comme nous l'avons écrit plusieurs fois à Votre Altesse, notre royaume est très grand, très peuplé et comprend de grandes provinces et de puissants seigneurs. Aussi, un seul prélat ne peut pas suffire à tout.

Ndo Mfunso écrit:

«Votre Altesse doit savoir qu'à plusieurs reprises nous avons écrit au roi son père, Dieu ait son âme, combien nous avons besoin de prêtres nombreux pour visiter toute l'étendue de ces royaumes et seigneuries. Il faut, en effet, les purifier de la lèpre et de la souillure de l'idolâtrie qui s'y trouve. Cette terre est vaste et demanderait, pour laver ses habitants, de nombreux prêtres répartis dans le royaume et ses provinces.»

Ndo Mfunso écrit:

«Seigneur, Votre Altesse doit savoir que notre royaume va à sa perdition, de sorte qu'il faut apporter à cette situation le remède nécessaire. Ce qui cause beaucoup de dévergondages, c'est le fait que le chef de votre factorerie et vos officiers donnent aux marchands la permission de venir s'établir dans ce royaume, d'y monter des boutiques, d'y vendre des marchandises, même celles que nous interdisons. »

Ndo Mfunso écrit :

« Il nous arrive souvent de passer cinq à six mois sans messe ni sacrements parce que les

officiers de Votre Altesse le veulent ainsi, ce qui entrave le service de Dieu et cause un grand trouble chez nos sujets. On murmure que Votre Altesse ne se souvient plus de nous ni de la chrétienté que le roi votre père, Dieu ait son âme, avait gardée depuis tant d'années en ces régions, grâce aux nombreuses visites qu'il fit faire, à ses exhortations et encouragements qui donnaient à tous constance et foi et à nous grande consolation. »

Ndo Mfunso écrit:

«Seigneur, évitez de nous envoyer les marchands qui font un commerce infâme et des marchandises de malheur.»

Ndo Mfunso écrit:

«Ce royaume est aussi portugais et loyal à votre service que celui dont Votre Altesse a hérité de droit et, en second lieu, il n'y a pas de place chez nous pour l'ingratitude.»

Ndo Mfunso écrit:

« Nous vous demandons, par faveur, d'agréer de nous envoyer quelqu'un qui nous aide dans le service de Dieu, en plus de l'évêque. Que ce soit notre troisième neveu Dom Afonso, qui étudie au Portugal depuis plusieurs années. »

Ndo Mfunso écrit:

« Seigneur, nous avons beaucoup d'ivoire et nous recevons chaque jour davantage. Nous voudrions l'envoyer, par vos navires en votre royaume, pour payer les dépenses que nous occasionnons à Votre Altesse. Or vos pilotes ne veulent pas le transporter, bien que nous l'avons envoyé au port et il ne sert à rien.»

LE TRÈS HAUT ET TRÈS CHRÉTIEN SEIGNEUR, DOM AFONSO, ROI DU KONGO MEURT MYSTÉRIEUSEMENT. SON FRÈRE, DOM MANUEL, ÉCRIT À LA REINE DU PORTUGAL POUR DEMANDER DES SOUS POUR LES OBSÈQUES:

«Majesté !

Je fais savoir à Votre Altesse que le Roi du Kongo est mort. Je voudrais faire dire quelques trentaines de messes et faire quelques bonnes œuvres pour son âme, mais présentement, je me trouve sans argent. Je demande donc à Votre Altesse, pour le service de Dieu, de bien vouloir intercéder pour moi auprès du roi mon seigneur, pour qu'il veuille bien me faire remettre les quatre cent cruzados appartenant au roi mon frère, Dieu ait son âme. Ainsi pourrais-je accomplir ce que je viens de dire. Le reste de la somme servira à couvrir les frais de mon retour. Pour la paix du royaume, Majesté, il faut en effet que j'y accoure,

pour le service de Dieu et du nouveau roi, mon neveu, dont je sais qu'il désire vivement m'avoir auprès de lui. Les quatre cents cruzados sont en possession d'une certaine GRIMANEZA FERNANDES, demeurant à Lisbonne. C'est la femme d'un certain DIOGO DE CAMPOS qui avait apporté ici cet argent pour faire des emplettes pour le compte du roi, mon frère, Dieu ait son âme. Je vous demande donc, d'obtenir pour moi de son Altesse Royale la permission de m'en aller, car je ne rends aucun service ici. Depuis que je suis ici, je ne fais pas la plus petite chose et, déjà, celui qui m'avait envoyé est mort. Mon seul désir maintenant est que le Très Haut Seigneur Dieu allonge la vie et augmente la majesté de Votre Altesse à son saint service.»

PROPHETESSE DU KIMPASSI

Kimpa Vita

ou Kimpa Mvita

ou Tsimpa Vita

ou Tchimpa Vita

Dona Béatrice

(de son nom de baptême)

à peine âgée de 22 ans

prêtresse du Kimpassi

traitée de sorcière, de vénale,

de délurée, d'allumeuse, d'illuminée, de mytho et parano

par le pouvoir religieux

on la condamne au bûcher

pour museler son museau

(à tout jamais)

mascarade ou bal masqué ?

Kimpa Mvita n'a pas sa langue dans sa poche

Elle parle

Elle prophétise

Elle renâcle

Elle toussote des sermons compliqués

Elle vocifère et entre en dialogue avec les Esprits

Kimpa Mvita déclare sans crier gare:

Saint Antoine guide mes pas

Saint Antoine est une partie de moi

Saint Antoine opère à travers mon être

Kimpa Mvita crache dans la soupe

Elle menace et tacle à tout va

Le jugement dernier approche

Repentez-vous

Repentez-vous
Assez de cette vie de débauche
et de couardise
Réunifions le Royaume
Et Kimpa Mvita entend des voix
Et Kimpa Mvita voit des choses
Mais qui pour la croire?

Kimpa Mvita est sur tous les fronts
Kimpa Mvita boude, siffle, hausse le ton, hurle (comme une folle)
vocifère une fois pour toute
Jésus: il est noir
Abraham: il est noir
Noé: il est noir
Agar: elle est noire
Anne la prophétesse: elle est noire
Damaris : elle est noire
Tabitha : elle est noire

Mvita ne dort pas sur ses lauriers
Kimpa Mvita tonne de la voix :
La Terre Sainte, c'est le Kongo dia Ntotila
San Salvador, c'est le Jerusalem Céleste
Jésus est né en Afrique
(à Mbanza Kongo)
Jesus is black

Kimpa Mvita
Kimpa Vita Tsimpa
Vita Tchimpa Vita
poursuit sa croisade
elle crée des embouteillages à son passage
elle parle, sans fioritures à qui veut l'entendre:

Je m'entretiens avec Dieu
Et Dieu m'écoute

Césure I

Nous sommes des femmes
Nous sommes des hommes
Nous sommes des mioches
Nous ne savons plus d'où nous venons
Du Delta du Nil ?
Du Loanga ?
Du Mozambique ?
De Ouidah ?
Du Golf de Guinée ?
De São Tomé ?
De Pointe-Noire ? De Bimbia ?
De Mpinda ?
De Kumbubuzi ?
De Luanda ?
Du ventre de l'Afrique ?
Nous sommes nés par césarienne
Dans les Amériques
et dans l'Océan Indien

Césure II

Nous creusons dans les mines du Katanga
Nous bêchons dans les mines du Kasai
Nous traînons avec notre gueule de zombie
dans les mines de Kimberley et d'Opara

Euphorie sans précédent
Kimpa Vita n'est pas seule
Elle est suivie par des foules
Elle accomplit des miracles
Elle brûle les croix

La vie de Kimpa Mvita n'est pas un fleuve tranquille
La vie de Kimpa Mvita n'est pas un soleil romantique
La vie de Kimpa Mvita n'est pas une oasis
C'est un ouragan
C'est une pluie diluvienne
C'est une lave
C'est une chaise électrique
C'est une pandémie

PROLOGUE/EPILOGUE II

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire du Monomotapa,
aussi désigné par l'Empire du Grand Zimbabwe, Mwene Mutapa, Munhumutapa,
en abrégé Mutapa.

Ce serait couper l'arbre sur lequel je suis assis.

Je ne vous raconterai pas l'histoire du Royaume d'Abomey.

Ce serait me tirer une balle dans la jambe.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire du Mali.

Ce serait mettre fin à mon bagou.

Je ne vous raconterai pas de l'Empire Songhaï.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire du Gao.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire du Ghana.

Je ne vous raconterai pas l'histoire du Royaume d'Ashanti.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de la Dynastie des Almoravides.

Je ne vous raconterai pas l'histoire du Sultanat de Mogadiscio.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire du Bénin.

Je ne vous raconterai pas le Royaume Bambara de Ségou.

Je ne vous raconterai pas l'histoire de l'Empire Lunda
(et de son empereur le Mwant Yav ou de la Reine Lueji
ou même de leur dieu suprême Nzamb Katang).

Je ne vous raconterai pas de Soundiata Keita
(de sa mère Sogolon Kondé, son père Naré Maghann Konaté;
de ses enfants Oulé, Ouati, Khalifa, ainsi de suite).

Je ne vous raconterai pas l'histoire du Royaume Kongo.

Il nous faudrait des siècles et des siècles pour résumer la Bataille d'Ambwila.

Il nous faudrait des jours et des nuits blanches pour parler des Nzimbus,
monnaie du Royaume.

Il nous faudrait des siècles pour palabrer sur ses Rois:

Ntinu nimi a Lukeni, Nanga kia Ntinu,

Dom Joao (Nzinga a Nkuwu, de son nom de naissance),

Dom Afonso, dit Ndo Mfunso

Dom Pedro,

Dom Francisco,

Dom Bernardo,

Dom Henrique,

Dom Garcia V,

Dom Alvaro Nzinga...

Il faudrait des siècles pour relater l'histoire de San Salvador,
la Capitale éclairée du Royaume

UTIQUE

Dom Henrique :

La nuit n'est que le prologue de la putréfaction

Même si toutes les dents sont dans la bouche

La chienlit semble avoir pris le dessus

Mais devrais-je pour autant défenestrer

Dans l'océan ?

Ou regagner Lisbonne dans le premier bateau

Oh, les enfants de mon père

Oh, les enfants de ma mère

Vous savez où j'en suis

Avec ce crapaud dans la tête

Et qu'est-ce qui adviendra

De ma carcasse remplie de rêves insoumis

Si je pouvais m'extirper de ma léthargie

Retrouver ma grinta de toujours

Renouer une de ces quatre nuits

avec mes aptitudes

Tant corporelles qu'intellectuelles

Ravir le bâton de pèlerin à un quidam

Et traverser la contrée de mon père

(Du père de mon père et de son père)

Remettre les fidèles et les infidèles

Sur le droit chemin

Comme un léopard

Se faufiler dans les ténèbres

Marcher tout droit jusqu'à Utique

Y ériger (sans regarder) des cathédrales

D'innombrables sanctuaires

à l'instar de ceux du Royaume du Portugal

Et de Rome
(à perte de vue)
Des basiliques
(à perte de vue)
Des tombes pour des Saints
Et autres apôtres de l'Eglise
(à perte de vue)
Des monastères
Car il faudrait que quelqu'un se mouille le maillot
Y laisse même sa peau
Le monde mériterait bien cela
Pour la grande joie des filles et des fils d'Utique
Utique
Utique
Utique

L'interprète :
Le vent a déjà tourné
Le reste: le caca de chien
Rendez les armes
Mettez de l'eau dans votre vin rouge

Ce n'est pas en pleurnichant
Que vous atteindrez Utique
Déjà, vos rêves sont broyés
Vos rêves bégaiant
Vos rêves puent le mazout
Vos rêves, des bricoles
Vos rêves, de la fantaisie
Vos rêves, de la mégalomanie à l'état brut
Comme il était au commencement

Dom Henrique :
Je dois poursuivre ma route jusqu'à Utique

L'interprète :
A la chienlit
C'est de la contrebande
En plein soleil
(Rires)
Utique? Utique? Utique? Mais non!
C'est un cadeau empoisonné
C'est de la poudre aux yeux
C'est de l'arnaque
Un fleuve cahoteux
Etre Evêque sans en être
Y croyez-vous?
Encore?
Laissez-moi rire
Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Dom Henrique:
Si je pouvais me débarrasser
(Même un jour) de mes pépins de santé
Atteindre les terres radieuses d'Utique
Y exercer de jour et de nuit
mes devoirs pontificaux
(Avec ma grinta de toujours, ma grinta légendaire, ma grinta innée)
baptiser toutes ses filles et ses fils d'Utique
Au nom du Père et du Fils et du Saint Esprit, donner des messes à Utique
concevoir et organiser, dans la foulée, des cours de catéchisme
bénir des mariages
Délivrer les sacrements de pénitence, d'eucharistie et d'extrême onction
Oh, les enfants de mon père
Oh, les enfants de ma mère

L'interprète :

Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Votre naissance intervient en 1495 dans la province de Mbanza Nsundi

Votre père, le Très haut et très chrétien seigneur, Dom Afonso, Roi du Kongo et seigneur des Ambundus

Votre mère, la Reine Eleonora

(baptisée en souvenir de notre Reine Eleonora du Royaume du Portugal)

Vous couvent d'affection depuis votre naissance

Ils vous ont choisi, Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Ils vous ont élu parmi des prétendants,

(aux longues dents)

Ils ont investi sur vous, Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

A douze ou treize ans

Ils vous ont envoyé au Royaume du Portugal

Royaume de la Reine Eleonora

Devrais-je préciser? Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Pour des raisons d'études

Financées en contrepartie de civettes, de tissus, d'ivoire et encore d'esclaves

Votre Père écrit à son homologue

Pour qu'il intercède auprès du Pape

Afin que vous soyez élevé au rang d'évêque

Même si l'âge joue en votre défaveur

Cela fut fait

Vous êtes constitué Évêque d'Utique, in partibus infidelium

Au Consistoire s'étant déroulé

à Rome, le mercredi 5 mai 1518

Je précise, Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Dom Henrique:

Si je pouvais...

L'interprète:

A la chienlit!

Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Dom Henrique:

Il faudrait débarquer à Utique

Avec des bateaux...

Utique

Utique

Utique

L'interprète:

Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

La roue a déjà tourné

Dom Henrique:

Vous êtes en plein état de démence

Utique est une voie de sortie

C'est le berceau de nos espérances

Utique, lieu par excellence pour la parole

Utique

Utique

Utique

Avec son Histoire monumentale

Peuplée des grands hommes et des...

L'interprète:

Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Je ne fais qu'interpréter la solitude

ruisselant de votre corps ainsi que de votre âme

Vous êtes mourant, Monseigneur

Vous sentez la mort, Monseigneur Dom

Henrique Ne Kinu A Mvemba

Dom Henrique:

Vous m'étonnez mon fils

Utique

Utique

Utique

Utique

L'interprète :

Vous ne pouvez rien

Utique, de l'arnaque en pleine journée

A la chienlit

Dom Henrique :

Si je pouvais

Les enfants de mon père

Les enfants de ma mère

L'interprète :

Monseigneur Dom Henrique Ne Kinu A Mvemba

Rien à faire

déjà votre Père ne craignait pas seulement pour votre santé

Il croyait que ses ennemis vous feraient la peau

C'est pourquoi, il refusa de vous laisser partir dans les contrées éloignées

au motif d'évangélisation.

Dom Henrique:

Utique

Utique

Y construire des églises, des gargotes, des salles de musculation, des restaurants (trois étoiles), des prisons, des boulangeries, des autoroutes à ne plus en finir, des... Utique. Utique. Utique.

ميسا لوبا

نصّ لـ : فيستون موانجا موجيلا

مقدّمة | خاتمة 1

المَلِك ما يضحكش في الشارع
ما ياكلش البرّا قُدّام الناس
ما يشطحش قُدّام الرّعية
ما ينحّيش حوايجّه في النهار والقايلة
ما يظّهرش حاله وأحواله
الحاجات متاع كلّ يوم تنحّي له قداستّه
المَلِك ماهوش كيفنا احنا البشر
ماهوش معجون من نفس اللحمة
المُلْك مش نُجاسة
مش حاجة تافهة
نرجع لُشعري وأوزاني ونزيد نقول:
المُلْك
مش شوّيّة ولا دُشيشة.

كيف كيف بالنسبة للملك "نزينقا مغمبا"، المسمّي "أفونسو الأوّل"، بالكىكونغو "ندو مfonسو".

"ندو مfonسو" يدور في قَصْره. فايض بالحماس. قلبه يعزق. طاير مالفرحة، ماذا بيه يجري، ينقّز، يبرطع، يصيح. يشدّ في روحه بالسّيف. مَلّي كان صغير بالكلّ أوّل مرّة يشيخ بالصّفة هذه. "ندو مfonسو" ما زال كيف عطى طريحة نبّاش القبور لخواه "بانزو". حُلفاءه البرتغاليين هُما الي عاونوه. وتوّا "ندو مfonسو" ولّي يحكم وحدّه في كونغو ديا نتوتيليا وأقاليمه الستّة: مبيمبا، سويو، مبامبا، نسوندي، مبانفو، مباتا.

"ندو مfonسو" يحسّ في نشوة مش عاديّة. يشوف في كلّ شيء بعين كبيرة. يقول في قلبه: هالبلاد الي ورثتها على بابا وبوه وبو بوه وجدودنا الشُرفاء الكلّ، كبرها كبر فهد، أمّا أنا،

"أفونسو الأول"، إلا ما نوصل حدودها لآخر الدنيا، نردّها أوسع من واد نزادي، وأصفي من السماء في موسم الشياح.

أنا، "أفونسو الأول"، مانعشش عيشة الحنش. ما ناكلش مع النحل. ما نتولاش البهامة والأناية الي قاعدين نتفرّجو فيها. أنا نشوف بعيد. أنا عملاق بين الجبابرة في الدنيا هذه.

"ندو مفونسو" غمّض عينيه

في رأسه تعدّات ألف تصويرة

شاف بّناية من البرتغال

ضحاب قوس ونشاب

ببّاصة

صنّاع سلاح

صنّاع ياجور

حدّادة

مُعلّمين

صفايحيّة

صنّاعيّة زنودهم خشان

جايين من البرتغال وهابطين في أرضه

"ندو مفونسو" يخزر ويعاود

شاف الجموع تخدم

بناو كنيسيّات

بناو ديار لأعيان البلاد وديار لأمّاليه هو

بناو عمارات ليه ولذريّته

بناو مكاتب للبنات والأولاد.

البرتغاليين في الكوشة وفي الطاحونة وفي المعصرة.

زرعوا شجر غريب

بداوا بالكرموس والقارس

يغيبو ويرجعو محمّلين ببذور أنواع وأشكال

قرع أحمر

بطيخ

لوبياء

كُرمب

خس
...

"ندو مفونسو" يمشي بخطوة خفيفة وعينيه مرشوقة في السحاب.
للمرة الألف شاف تحت قبة السماء الشمس تطلّ ساعة ساعة، وفوق الأرض الكنسيّات
مليانة بالناس جاين بالأفواج يتعمّدو ويدخلو دين المسيح. بگلهم أساميهم أسامي نصارى
ولّا فيها نعمة برتغالية:

"ساندوفال"

"تالما"

"صابرينا"

"كونشيشاو"

"فوستينا"

"بارتولوميو"

"إليسيو"

"فلوريندا"

"سيماو"

"لورينسو"

"نيكولاو"

"سيباستيانا"

الملك "أفونسو" يتخيّل ويتنبأ ومش مأيس من أحلامه الكبيرة.

"ندو مفونسو" سمع حسّ نواقس

وصوت الأورغ ماشي ويقوى

واصل لمنبع واد نزادي

نّشيد لمريم العذراء

نّشيد للملك سليمان

نّشيد لـ"مانويل" ملك البرتغال

نّشيد يحكي على الخروج من مصر

أبواق أريحا!

"ندو مفونسو" وعينيه باقي مشمّعة

شاف شعبه

النساء والرجال والفروخ

عينيهم حمر من كثر ما دُعاو مريم العذراء

ناس تغيّ في ترانيم مسيحية على قوة قوتها

تصيح من الفرحة

تدعي

تعيّط
تسبّ
السماء مسكونة بطيور بيض
"ندو مفونسو" شاف حُصنّة من الرّادسات الكُلّ تبرطع في الطّبيعة
على بعد كيلومترات شاف كلاب بيض
شاف صفّ كُزّارط عجاليها بالحديد
شاف بُرتغاليين مبعوثين رسميًا من ملك البرتغال داخلين للحرم متاعه مثقلين بالهدايا:
مُظَلّات
قُمَاشات
لُبَاسات
حَلَوِيّات أنواع
ماتريال للعسكر
كيسان للقدّاس وُصُلبان فضّة ومبخرات للكنيسيّة.

"ندو مفونسو" حلّ عينيه
نسمة مغرب هبّت عالبلاد
الأيّامات الجاية بش تكون حاسمة
"أفونسو الأوّل" دخل في عمليّة إغراء كبيرة
لازم يربح من البرتغاليين والملك متاعهم
ملك البرتغال هو زادا ضارب خُماسه في سُداسه
تقول طرح شطرنج حاجة روعة، كل واحد ناوي على بيادق الآخر.

عام 1508، "دون هانريك"، ولد "ندو مفونسو" الكبير، ومعه صغار آخرين من المملكة،
مختارين بالواحد بالواحد، مشاوا للبرتغال يتعلّموا علوم البيض.

عام 1508، الأب "جواو دو سانتا مَرِيّا" تبعث للكونغو مع يجي أثناش ببّاص آخر من كنيسة
القدّيس يوحنا الإنجيلي.

بعد بعام، ملك البرتغال بعث لملك الكونغو أسطول بو ستّة سفينات بش يعاون "أفونسو
الأوّل" يهدّي البلاد.

ملك البرتغال هدّى لخوه ملك الكونغو موديل شعار لمملكته
وسناجق
وصولجانات
وبعث له السّلام.

ملك الكونغو ردّ السلام
وهدى لخواه وصديقُه البرتغالي
عبيد
ونحاس
وعاج
وبرشا حاجات نادرة من بلاده.
وبش يدخل لقلبه ويعبّر له على قوّة إيمانه، "ندو مفونسو" حرق بالباله حاجات في بلاده
مُقدّسة وغير مُقدّسة!

ملك البرتغال تأثّر لين عينيه زغلت بالدموع وبعث هدايا للملك الإفريقي:
سوارى هولاندية
فُناجن
ضبابط موبّر
شّمعدانات نحاس
كُتب دُعاء
كتب صلاة
وطبقات يقدمو فيها القرابين.

"ندو مفونسو" موش ناقص
"ندو مفونسو" بعث هدايا
ملك البرتغال بعث هدايا
"ندو مفونسو" بعث هدايا
ملك البرتغال بعث هدايا
هذا يبعث وهذا يبعث
"ندو مفونسو" بعث عبيد
ملك البرتغال بعث سوارى
"ندو مفونسو" بعث بباغيويات وحيوانات أخرى غريبة
ملك البرتغال بعث كبابط فرو
"ندو مفونسو" بعث معادن وعبيد
ملك البرتغال بعث إعانات إنسانية
"ندو مفونسو" بعث عبيد ومعادن
"ندو مفونسو" بعث عبيد
ملك البرتغال بعث سُرّاول
اغيوّوات

ومظلات
وكتب دُعاء
وكتب صلاة
وسواري
وأصْحنة
وأَمْبوبات
ومرِيّاتات
وفراشَط.

أما الوفاق بين الملوك الزوز زاد شوية وفُسد.

ملك البرتغال ما يشبعش، مريض، ياكل الدنيا ويتسخر بالآخرة. يطلب ويعاود: عبید ومعادن
وعبيد، ديما.

"ندو مفونسو" هو زادا حب يقفز على البرتغاليين. بدا يكثر ماالطلبات. يتبكي ويتشكي
ويتحذلق ويتلبق. طلب بتاية. غضب وطلب نجارة دُقو شُقو. طلب بباصة وزاد طلب
نجارة. متغشش ومستغرب كيفاش الشراب والدقيق مش كافين للقربان المقدس. ويطلب
في البباصة ويعاود.

شيء.

البرتغاليين في إفريقيا ولّاو يحذقو تجارة العبيد. يشريو ويبيعو في العبيد بوه على خوه. "ندو
مفونسو" طلب منهم "ما يشريو كان عبید بالحق، وما يشريوش النساء بش ما يعطيوش
مثال خايب". لكنهم تملحو منه جملة وبالعكس قواو في ريتم الماكينة. و"فرناو دو ميلو"،
والي ساو تومي، قاطع "ندو مفونسو" وزاد سبُه مالفوق وقال له يا ابن الكلب.

تجارة العبيد ولات حاجة عادية! أيّ واحد ولّي ينجم يلقي روحه ملوّح في قاع سفينة. حتّى
الأعيان وأقرب الناس للملك ولّاو يتراقبو ويتشدّو ويتبعثو لأمريكا وإلا ساو تومي. الهدايا الي
يبعث فيها ملك البرتغال لخوه الكونغولي ولّات تنتهب وتتدور من غادي لغادي جهاز بهار.

"ندو مفونسو" كتب لملك البرتغال يحتج، ياخي عطاءه "عشرين قَصّة من قماش خايب ما
يلبسش حتّى كمشة جراب صغار".

وفوق هذا الكل، ملك البرتغال بدا يتساوم مع ملك أنغولا. "ندو مفونسو" راها تطيح قدر
وخيانة. خذا فيه الربّ وما عطى. خرج من صينته.

حاول يصلح الوضع، البرتغاليين بعثوه يقضي. شكى للمرة الألف لملك البرتغال لكن هو زادا فد من الهرج متاعه وهو كيف الصغير المدلل يعمل شوهة على أقل حاجة. ملك البرتغال، لا حشمة لا جعة، فهمه الي ما عادش ينجم يوخّر، تجارة العبيد لازمها تتواصل على قوة جهدها. وزاد هائه، قال له: خليني نتاجر في مملكتك، وانت برّا ارتاح وعدي الحكم لأولادك.

"ندو مفونسو" كتب لملك البرتغال:

"نطلبو منك يا صاحب السمو، حبا في سيدنا المسيح، ما تخليش ثمار المسيحية في مملكتنا تمشي سهلا. ما نجموش نعملو أكثر من هكا، ما عنا كان فم واحد للوعظ والإرشاد. احنا تزوجنا على سنة المسيح، والشرفاء الي دايرين بنا زادا. أما الناس البعاد ما يحبوش يتزوجو زواج ديني في جرة المثل الخايب الي يشوفو فيه كل يوم. وما يحبوش يسمعو كلامي. نطلبو منك يا صاحب السمو بالله تعاونونا نزوجوهم. كان ما تنجموش تعاونونا روحيا ومعنويا نبوسو يديكم الملكية تبعثونا خمسة ولا ستة سفينات لينا ولأولادنا ولوالدينا، بش ما نعدوش نتفرجو في البلاد ماشية للهاوية."

"ندو مفونسو" كتب:

"سيدي، نطلب منك تبعث لي بناية ونجارة بش نبنو مكتب نقريو فيه أولادنا ورعيتنا. سيدي، الحساد والمغيارين ما يعطيو كان المثل الخايب."

"ندو مفونسو" كتب:

"حاجتي بسفينة، تعمل علي مزية كبيرة تخليني نشريها. ما نعرفش علاش صاحب السمو مش قابل. بالسفينة هذه نجم نشري كل ما يلزم لخدمة الرب، ماني ملوج على حتى شيء آخر."

"ندو مفونسو" كتب:

"قدمنا له برشا هدايا. بالوقت بعثنا لـ"فرناو دو ميلو" عبيد وألف صفد يتسلسلو بيهم، وبعثنا لـ"جوسارت" عشرين عبد وثلاثة ميات صفد، على خاطرُه قال الي هو قريبك. عطينا لـ"فرناو دو ميلو" برشا قماشات، وجلود فهد، وعشرين دبوزة غسل وهدايا أخرى. وقال لنا، يا صاحب السمو، كان نبعثولك أصفاد وعبيد بش تكون لنا ممنون."

"ندو مفونسو" كتب:

"يا صاحب السُّمو، جاني جواب من عندكم عِلْمني الي أقاربي المبعوثين للبرتغال يقرأو ما استنفعوش بالكل بقرايتهم. حُزنت ياسر. أنا ما بعثتهم كان بش يتعلّمو كيفاش يخدمو السيّد المسيح. وقتها يوليُو ينجمو يقوُّو ديننا الكاثوليكي الحنيف، وينوِّرو الناس، وبعد ما نموت يحرصو على ديننا في مملكتي."

"ندو مفونسو" كتب:

"العوز الي أنا فيه بالنسبة لبعض لوازم كنيسيّاتنا هو الي يفرض عليّ نقلّق صاحب السُّمو. كان جات عندي سفينة راني عبّيتها ووسقتها وحدي من غير ما نُقلِّكُم بطلباتي الكثيرة. أمّا ما باليد حيلة، ما عنديش سفينة. هاي الليسته متاع لوازم الكنيسية الي طالبها مّي الأب "روي دافيلار"، البباص الي بعثتهولنا. نبوس يدين صاحب السُّمو ونطلب منهُ صليب فضّة، صُنيدق للقربان المقدّس، وستارة للمذبح."

"ندو مفونسو" كتب:

"صاحب السُّمو، تعمل علينا أكبر مزية لو كان أولادنا الرّوز يرجعو من رُوما بباصّة برُتبة أساقفة. كما كتبناها برشا مرّات لصاحب السُّمو، مملكتنا كبيرة برشا وفيها برشا سگان وأقاليمها واسعة ويحكمو في أراضيها أسياد قوين. بباص واحد ما يكفّيش."

"ندو مفونسو" كتب:

"ما يخفّاش على صاحب السُّمو الي كُتبنا برشا مرّات للملك والدكم، الله يرحمهُ، وعلمناه قدّاش مستحقّين لبباصّة يجيو يزوروها الأراضي الي حقيقةً لازمها تتطهّر من مرض الجُدام ومن عار الوثنيّة المتفشّية فيها. هالأراضي واسعة وتطهيرها يتطلّب برشا بباصّة يتفرّقو على كُبر المملكة وأقاليمها."

"ندو مفونسو" كتب:

"مولانا، ما يخفّاش على صاحب السُّمو الي مملكتنا ماشية للهاوية. لازمنا نعالجو الوضع. سبب الموبقات الكل هُما مُدير مُعاملكم وضُباطكم الي رخصّوا للتجار يجيو هنا يحلّو الحوانات ويبيعو السّلع الكلّ، حتّى السّلعَة الي احنا مانعيناها."

"ندو مفونسو" كتب:

"نَجْمُو - وتصير لنا ديما - نعدّيو خمسة وُلّا ستة شهر بلا قُدّاس ولا قُربان على خاطر ضُبّاطكم يا صاحب السمو هگا حُكموا، وهذا يعطلّ خدمة الربّ ويعكّر نفسيّة الرعية. يقولو الي صاحب السُّمو ما عادش متفكّرنا وما عادش متفكّر كيفاش الملك والدكم، الله يرحمُه وينعّمُه، حُفظ المسيحية في البلاد هذه سنين وسنين، بالزيارات الي نظّمها، والتشجيعات والنّصايح الي كانوا يعبّيو الناس بالإيمان وروح المُثابرة ويعطيونا أحنا الصّبر والسلوان."

"ندو مفونسو" كتب:

"سيدنا، ماذا بيكم ما تبعثولناش التُّجّار الي تُجارتهم مُشومة وسلعتهم دونية."

"ندو مفونسو" كتب:

"المملكة هذه هي زادا بُرْتُغالية، ومُخلصة ليكم كيفها كيف المملكة الي ورثوها على جدودكم. ثانيا، احنا ما عندناش الجُحود ونُكران الجميل."

"ندو مفونسو" كتب:

"تعملو مزية تبعثولنا، بخلاف بَبّاص بُرتبة أسقف، بَبّاص آخر يعاوننا على خدمة الربّ. خليه يكون ثالث أولاد خويا، "دون أفونسو"، الي ليه سنين يتعلّم في البرتغال."

"ندو مفونسو" كتب:

"مولانا، عندنا برشا عاج وكل نهار يزيد يجينا أكثر. ماذا بينا نبعثوهولك على سفينات تكون ملكنا بش نرجعو المصاريف الي تسبّبنا لُكُم فيها. أمّا حَتّي قُبطان من قباطنكم ما حَبّ يَحْمَلُه، وَصَلناه للبرط على غير فايده."

تاج النصرانية "دون أفونسو"، ملك الكونغو، مات موة غامضة. خوه "دون مانويل" كتب لملكة البرتغال يطلب منها فلوس للجنازة:

"مولاتي!

نعلم صاحبة السمو الي ملك الكونغو توفّي. نحبّ نوصي على تقريب 30 صلاة وبعض الزكّوات على روحه الطاهرة، أمّا في الوقت الحالي ما عنديش فلوس. نطلب منك يا صاحبة الجلالة، خدمة للربّ، تتكرّم وتتوسّط لي عند مولاي الملك، بش يقبل يرجع لي ال 400 كروزادو متاع خويا الله يرحمُه. وقتها ننجم نعمل الشيء الي كنت نحكي عليه. باقي الفلوس

بش يصلح لخلص رجوعي للكونغو. من أجل السّلم في المملكة، مولاتي، يلزمي نرجعلها فيسع لخدمة الربّ والملك الجديد، ولد خويا، الي نعرفه يحبّني نكون بجنبه. ال 400 كروزادو عند وحدة اسمها "فريمانيزا فرنانداس"، تسكن في لشبونة، مرّة واحد اسمه "ديوفو دو كامبوس" كان جاب هنا الفلوس بش يقضي قضايا لحساب الملك خويا الله يرحمه. نطلب منكم تتوسطو لي عند سموّ الملك بش يسمح لي نمشي، خاطر ما ننفع لشيء هنا. مليّ جيت ما عمّلت حتّي حاجة تصلح وزيد الي بعتني مات. حاجة وحدة نتمناها توّا هي إنّه ربّي العالي يطوّل في عمر مولاتي."

نبية من الكيمباسي

"كيمبا فيتا"
ولّا "كيمبا مفيتا"
ولّا "تسيمبا فيتا"
ولّا "تسيمبا فيتا"
واسمها المسيحي "دونا بياتريس"
كاهنة الكيمباسي
ما زالت كيف غلقت 22 سنا
قالو عليها سحّارة
قالو عليها ما تحبّ كان الفلوس
قالو عليها فاجرة وزوفرية ومهبولة وكذّابة وضاربتها البارانويا
السُّلطة الدينية
حُكمت عليها تتحرق حيّة
بش يتسكّر أفيمها
إلى أبد الآبدين
هذه مسخرة ولّا حفلة تنكيريّة؟

"كيمبا مفيتا" لسانها داير برقبته
تتكلم
تتنبأ
كشاكشها طالعة
تتلغم بمواعظ مش مفهومة
تعيط وتصيح وتحكي مع الأرواح.

نهار "كيمبا فيتا" قالت:
القديس أنطوان هو الي يقود في خطاوي
القديس أنطوان طرّف مّي
وأنا واسطة بين يديه.

"كيمبا فيتا"
تهدّد وتفارع وجايبة ما عندها
نهار القيامة قُرب
توبوا
توبوا

بظلو عيشة الباطل
والخوف
هات نعاودو نوحدو المملكة
"كيمبا فيتا" سمعت أصوات
"كيمبا فيتا" شافت حاجات
أما شكون يصدّقها؟

"كيمبا فيتا" في الواجهات الكلّ
عبست وزفّرت وعلات الصّوت وعتّطت كالمهبولة
صاحت فرد مرّة
"يسوع" أسود
"إبراهيم" أسود
"نوح" أسود
"هاجر" سوداء
النبية "آن" سوداء
"داماريس" سوداء
"تابيثا" سوداء.

"كيمبا مفيتا" ما ترتاحش
زمجرت ورعدت:
الأراضي المقدّسة هي أراضي الكونغو ديا نتوتيللا
سان سالفادور هي بيت المقدس السماوية
"يسوع" تولد في إفريقيا
في مزمبا كونغو
"يسوع" أسود.

"كيمبا مفيتا"
"كيمبا فيتا"
"تسيمبا فيتا"
"تسيمبا فيتا"
باقي تحارب
وين تتعدّي تخلق زحمة
تتكلم وما تنمّقش الكلام وتقول لّي يحبّ يسمع:
أنا نحكي مع ربّي
وربّي يسمعني

قصة 1

احنا نساء
احنا رجال
احنا فروخ صغار
ما نعرفوش منين جايين
من دلتا النيل؟
من لوانغا؟
من الموزمبيق؟
من ويدا؟
من خليج غينيا؟
من ساو تومي؟
من بوانت نوار؟ من بيمبيا؟
من مبيندا؟
من كمبوبوزي؟
من لواندا؟
من كرش إفريقيا؟
تولدنا بالعمليّة
في أمريكا
وفي المحيط الهندي.

قصة 2

نحفرو في مناجم الكاتانغا
نحفرو في مناجم الكاساي
نكركرو في خطاويننا ووجوهنا بين موت وحيا
في مناجم كيمبرلي وأوبارا.

يا نشوة ما كيفهاش
"كيمبا فيتا" مش وحدها
تبعثها الجماهير
"كيمبا فيتا" عملت المعجزات
حرق صلبان
عيشة "كيمبا مفيتا" واد هرهار مش واد ساكت
عيشة "كيمبا مفيتا" مش شميسة دافية ورومانسيّة

مش واحدة
زوبعة
مطر بالأقلال
بُرْكان
كُرسى بالصَّوء
جائحة.

مقدّمة | خاتمة 2

مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية مونوموتابا
الي يسمّيوها زادا إمبراطورية زيمبابوي العظيم، مويي موتابا، مونهوموتابا، باختصار موتابا
وقتها نتسمّي قَصِيثُ الشجرة الي قاعد عليها
مانيش بش نحكي لُكم على مملكة أبومي
وقتها نتسمّي ضَريثُ ساقِي بِرُصاصة.
مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية مالي
وقتها نوَلِّي نُسكُتُ خير
مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية غاو
مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية غانا
مانيش بش نحكي لُكم على مملكة أشانتي
مانيش بش نحكي لُكم على سلالة المُرابطين
مانيش بش نحكي لُكم على سلطنة موغاديشيو
مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية البينين
مانيش بش نحكي لُكم على مملكة بامبارا دو سيغو
مانيش بش نحكي لُكم على إمبراطورية لوندا (وإمبراطورها "الموانت ياف" وُلّا الملكة
"لواجي" وُلّا حتّي رَبّهَم الأعلى "نزامب كاتانغ")
مانيش بش نحكي لُكم على "سوندياتا كيتا" (وأُمّها "سوغولون كوندي"، وبوها "ناري ماغان
كوناتي"، وأولادها "أولي"، "واتي"، "خليفة"...)
مانيش بش نحكي لُكم حكاية مملكة الكونغو
يحبّ لنا قرون وقرون بش نلخصو معركة أمبويلا
يحبّ لنا أيّام وليالي بلا نوم بش نحكيو على ببّوش النزيمبو
فلوس المملكة
يحبّ لنا قرون بش نحكيو على الملوك:
"نتينو نيمي آلوكيني"، "نانغا كيا نتينو"
"دون جواو" ("نزينغا آنكووو" وقت الي تولد)
"دون أفونسو"، المسمّي "ندو مفونسو"
"دون بيدرو"
"دون فرانسيسكو"
"دون برناردو"
"دون هانريك"
"دون غارسيا الخامس"
"دون ألفارو نزينغا"...
يحبّ لنا قرون بش نحكيو حكاية سان سلفادور
عاصمة المملكة الضاوية

أوتيك

"دون هانريك":

الليل ما هو كان بداية العفن
حتي كان الضروس والسنين الكل في الفم
ظاهر فيها الفوضى غلبت
زعمنا الشكارة والبحر؟
ولا نرجع للشبونة في أول سفينة؟
آه، يا أولاد بابا
آه، يا أولاد أمي
تعرفوني وين وصلت
وراسي معشش فيه الجران
آش بش يصير
في عظامي الفائرة بأحلام تايرة

كان نلقى في روجي ما نهز
ونسترجع الثرينتا الي فيا من أول الدنيا
وليلة من الليالي ترجع القوة
لبدني وفكري
نقك لواحد الطاقة اللازمة
ونشق بلاد بابا
وبلاد بوه وبو بوه
ونرجع المومنين والكفار
للطريق المستقيم

كما الفهد
نتسلوس في الظلام

نمشي طول حتي نوصل لأوتيك
نبني وعيننا مغمضة كنيسيات كبار
برشا معابد
كما الي في مملكة البرتغال
وفي روما
على مدّ البصر
كنيسيات كبار

على مدّ البصر
قبورات للصّالحين
ورُسل الكنيسة
على مدّ البصر
أديرة
لازم واحد يحطّ همّ قلبه
يضخّي حتى بصحّته
العالم يستحقّ
بش يفرحو بنات وأولاد أوتيك
أوتيك
أوتيك
أوتيك

القوّال:

الرّيح دار
الباقي وسخ كلاب
ارمي السّلاح
خلط شرابك الأحمر بشويّة ماء
البكاء ما يوصلكش لأوتيك
أحلامك تمّحقت
أحلامك تتلّعثم
أحلامك ريحتها بالمازوط
أحلامك فزّج فارغ
هبة
جنون عظمة صافي
من الأوّل

"دون هانريك":

لازمي نكمّل ثنيني لأوتيك

القوّال:

فوضى
تجارة كُنْترا
في النهار والقايلة
(ضحك)

أوتيك؟ أوتيك؟ أوتيك؟
لا!
هدية مسمومة
رماد في العينين
غشة
واد واعر
تكون بباص ومش بباص؟
تصدق انت؟
ما زلت تصدق؟
زيد ضحكني
سيدي "دون هانريك ني كينو آمفمبا"

"دون هانريك":
كان جيت ننجم
حتى نهار واحد
نهزّ صحتي ونوصل لأراضي أوتيك المنورة
وليل مع نهار نقوم
بواجباتي الباباوية
بالقرينتا متاعي الأسطورية والي فيّا من أول الدنيا
ونعمد بنات وأولاد أوتيك الكل
بسم الأب والابن والروح القدس
ونقيم صلوات
وننظم دروس في المسيحية
ونبارك العروسات
ونقيم أسرار التوبة والقربان المقدس والمسحة الأخيرة
آه، يا أولاد بابا
آه، يا أولاد أمي

القوال:
سيدي "دون هانريك ني كينو آمفمبا"
انت تولدت عام 1495 في إقليم مبانزا نسوندي
والدك، صاحب السموّ والمسيحي جدّا، "دون أفونسو"، ملك الكونغو وسيّد الأمبونديو
ووالدتك، الملكة "إيليونورا" المسمّية على ملكتنا "إيليونورا" من البرتغال
حَضَنُوك بِمُحَبَّتِهِمْ مِلي تُولدُ °

اختاروك
اختاروك من بين برشا متقدّمين للعرش
سنّهم طويّلة
حطّوا ثقتهم فيك
وقت الي عُمرِكَ أثناش ولا ثلّطاش سنا
بعثوك للبرتغال
بلاد الملكة "إيليونورا"
نزيد نقول؟
سيدي "دون هانريك ني كينو آ مغمبا"
بعثوك تتعلّم
وخلّصو قرايتك بحيوانات وقماشات وعاج وعبيد

والدك كتب لملك البرتغال
يتوسّط له عند البابا
بش يرقّيوك لرتبة أسقف
حتّى كان كُنت صغير في العمر
وهذا ما كان
المجلس الكنيسي الي انعقد في روما نهار الإربعاء 5 ماي 1518
سمّاك أسقف أوتيك، عند الكفّار
هذا للتدقيق، مولاي "دون هانريك ني كينو آ مغمبا"

"دون هانريك":
كان جيت ننجّم...

القوّال:
فوضى
سيدي "دون هانريك ني كينو آ مغمبا"

"دون هانريك":
لازم نرسّيو في أوتيك
بسفيناتنا...
أوتيك
أوتيك

القَوَال:

سيدي "دون هانريك ني كينو آمفمبا"
العجلة دارت

"دون هانريك":

مهبول انت
أوتيك هي الثنية الي تخرَج
المهد الي فيه تُولِدُتْ آمالنا
أوتيك، أرض الكِلمة والبشارة
أوتيك
أوتيك
أوتيك
بتاريخها الكبير
العامر بالعُضماء ...

القَوَال:

سيدي "دون هانريك ني كينو آمفمبا"
نشوف فيك وحداني
الوحدة تنزّ من بدنك ومن روحك
نشوف فيك تحتضر
فيك ريحة الموت سيدي "دون هانريك ني كينو آمفمبا"

"دون هانريك":

عُجب ولدي...
أوتيك
أوتيك
أوتيك
أوتيك

القَوَال:

ما تنجّم تعمل شيء
أوتيك خدعة يَ عزّ النهار

"دون هانريك":

كان جيت ننجّم

آه يا أولاد بابا

آه يا أولاد أُمِّي

القَوَال:

سيدي "دون هانريك ني كينو آ مغمبا"

ما عندك ما تعمل

بوك ما كانش خايف على صحّتك برك

كان خايف عديانهُ يقتلوك

وما حَبّكش تمشي لبلاد بعيدة تبشّر بدين المسيح

"دون هانريك":

أوتيك

أوتيك

نبني فيها كنيسيات، مطاعم شعبية، صالات سبور، رستورونات ثلاثة نجوم، حبوسات،

كُوش، كَيّاسات طويلة ما توفاش... أوتيك. أوتيك. أوتيك.